

Poslanci žádají postupné ukončení využívání glyfosátu a plný zákaz od 2022

Evropský parlament vyzval k postupnému omezení používání herbicidů na bázi glyfosátu a jejich úplnému zakazu od prosince 2022.

Podle [usnesení z 24. října](#) Parlament žádá, aby byly herbicidy obsahující glyfosát jakožto aktivní látku zakázány pro běžné domácí uživatele s platností od 15.12.2017. V zemědělství by se mělo jeho užívání ukončit postupně s tím, že i tam by byl zcela zakázán od roku 2022. Výsledky posuzování rizik glyfosátu, která provádí Evropská komise, by se navíc dle poslanců měly zveřejňovat. Členské státy v Radě hlasují o svém stanovisku ke kontroverznímu návrhu na obnovení licence pro glyfosát zítra (25.10.2017). Usnesení Evropského parlamentu je pro ně doporučením.

Usnesení bylo přijato 355 hlasy pro, 204 poslanců bylo proti a 111 se zdrželo. Detaily v [tiskové zprávě zde](#).

Glyfosát od firmy Monsanto. Všudypřítomný, ale bezpečný?

Mnoho přípravků proti plevelům obsahuje účinnou látku glyfosát, který se používá v zemědělství, lesnictví i zahradnictví. Zároveň ovšem panují obavy, že ničí nejenom plevel, ale i lidi, protože může být rakovinotvorný. Proto poslanci letos v dubnu vyzvali Evropskou komisi, aby vydala povolení pro prodej glyfosátu pouze na dobu sedmi let namísto navrhovaných deseti a navíc pouze pro profesionální využití. Současné povolení pro jeho prodej na unijním trhu vyprší 15.12.2017.

Glyfosát je široce využíváný, ale o tom, zda je to bezpečné, se [vedou velké spory](#). Do jejich středu se dostala firma Monsanto, jejíž herbicid Roundup® glyfosát obsahuje. Existuje podezření, že se Monsanto snažila ovlivňovat vědecké studie. Ve hře je prodej nejpoužívanějšího prostředku na ničení plevelu.

Ke skandálu Monsanto papers, který vznikl v USA v souvislosti s vyšetřováním spojitosti glyfosátu a rakoviny krve, se poslanci vyjádřili už letos v červnu. [Zpochybnili důvěryhodnost několika studií](#) sponzorovaných touto firmou. Vrhá to ale stín podezření i na závěry [Evropského úřadu pro bezpečnost potravin](#) a [Evropské agentury pro chemické látky](#), které jmenované studie využily pro své nálezy, že je glyfosát bezpečný. Oproti tomu [Mezinárodní agentura OSN pro výzkum rakoviny](#) (IARC) došla při posuzování rizik glyfosátu k opačnému závěru.

Podle investigací nevládní organizace [US Right to Know](#) se Monsanto snaží manipulovat vlády a jejich rozhodování. Jedna z novinářek zapojených do projektu Carey Gillam upozorňuje na uniklé emaily, z nichž vyplývá, že Monsanto klame. Ve snaze manipulovat firma údajně vytvořila síť vědců v USA a EU, jejichž úkolem je pod rouškou nezávislosti lobovat za glyfosát.

Zástupci firmy Monsanto nicméně odmítli před poslance předstoupit a vysvětlit své aktivity. Podle nich není Parlament „vhodným místem“ pro řešení této záležitosti. Šéfové politických skupin a předseda EP (Konference předsedů) následně odebrali lobbyistům pracujícím pro [Monsanto povolení k vstupu do Parlamentu](#).

K [zákazu glyfosátu](#) vznikla také [Evropská občanská iniciativa](#). Shromáždila 1,3 milionů podpisů a čeká na odpověď Evropské komise.

Další informace

[EP žiada postupné ukončení využívání glyfosátu do roku 2022](#)

[Postup projednávání](#)

[Think Tank EP: Renewing the approval for glyphosate](#)

Na předchozím plénu 4. října poslanci také [zablokovali návrh Evropské komise](#) vyjmout určité chemikálie obsažené v pesticidech ze seznamu látek vedených jako endokrinní disruptory.

Co jsou endokrinní disruptory

Endokrinní systém je systém žláz s vnitřní sekrecí, který reguluje celou řadu funkcí těla včetně reprodukce, metabolismu, růstu, spánku a psychiky. Endokrinní disruptory narušují normální fungování hormonálního systému. Buď přímo působí jako hormony nebo blokují receptory v buňkách, které jsou na hormony citlivé.

Některé složky pesticidů a herbicidů účinkují právě na tomto základě. Narušují u škůdců činnost žláz s vnitřní sekrecí.

Jaké nemoci může kontakt s látkami narušujícími hormonální systém způsobit u lidí? Rakovina, obezita, cukrovka, neplodnost, snížení IQ, poruchy motorických dovedností nebo například oslabená schopnost učení.

Argumenty pro a proti

Jak již bylo řečeno, poslanci [postup evropské exekutivy vetovali](#). „Kritéria navržená Evropskou komisí nelze považovat za vědecky podložená,“ uvádí jeden z autorů stanoviska Parlamentu, švédský socialista [Jytte Guteland](#) a dodává: „Ochrana dětí a včel je důležitější, než krátkozraké ekonomické cíle.“

V roce 2015 rozhodl Soudní dvůr EU, že [Evropská komise porušila právo EU](#) tím, že včas nezveřejnila vědecká kritéria pro identifikaci látek narušujících činnost endokrinního systému. Měla tak učinit do konce roku 2013. Evropská komise argumentovala tím, že bylo nutné nejprve dokončit [posouzení dopadů](#) (včetně dopadu na hospodářství), které by regulace endokrinních disruptorů měla. Soudní dvůr nicméně rozhodl, že vědecké aspekty týkající se těchto látek by měly být posuzovány odděleně.

„Víme, že návrh kritérií byl připraven již před mnoha lety, ale jeho přijetí bylo zastaveno pod tlakem ze strany průmyslu,“ upozorňuje poslanec Guteland s tím, že zpoždění je nepřijatelné.

Druhým zpravodajem byl nizozemský poslanec za Zelené [Bas Eickhout](#).

Souvislosti

[157 miliard eur: náklady v EU na řešení zdravotních dopadů spojených s endokrinními disruptory](#)

Poslanci se obávají účinků, které mohou mít herbicidy jako glyfosát na lidské zdraví ©AP Images/European Union-EP

©AP Images/European Union-EP